

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI SUD U BANJALUCI
BROJ: 11 0 U 039184 25 U
Dana, 24.10.2025. godine

Okružni sud u Banjaluci, sudija Tanja Grubačić-Janković, uz učešće Dejan Ratković kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi tužioca Udruženje „Udruga Šimićana“, radi poništenja rješenja broj 15.4.1-96-106/25 od 13.06.2025. godine Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, u predmetu učešća u postupku izdavanja ekološke dozvole, dana 24.10.2025. godine, donio je

P R E S U D U

Tužba se uvažava i osporeni akt se poništava.

Obavezuje se tuženi da tužiocu isplati na ime troškova upravnog spora iznos od 200, 00 KM, u roku od 30 dana od dana dosavljanja prepisa ove presude.

O b r a z l o ž e n j e

Osporenim aktom odlučeno je da se ne priznaje tužiocu pravo da bude stranka u upravnom postupku ovog organa broj 11 0 U 037887 25 U od dana 30.05.2025. godine. uvažena tužba tužioca i poništena ekološka dozvola, broj 15.4.1-96-106/24 od 18.10.2024. godine, koja je izdata od strane ovog organa odgovornom licu „Kubik-Trans-Niskogradnja" d.o.o. Laktaši, za eksploataciju tehničkog građevinskog kamena-krečnjaka na ležištu „Karaula“ u Šimićima, na teritoriji grada Banja Luka, ukupne površine eksploatacionog polja od 8,46 ha, uz uputu tuženoj strani da u ponovnom upravnom postupku odluči o zahtjevu tužioca od 01.08.2024. godine, kojim je udruženje zahtjevalo da bude uključeno u postupak izdavanja predmetne ekološke dozvole, te da je tuženi izvršio uvid u akt pod nazivom „Primjedbe i napomene“ dostavljen od strane Udruženja „Udruga Šimićani“ dana 01.08.2024. godine, kako bi se pravilno ocijenio sadržaj konkretnih navoda i tvrdnji za koje je sud utvrdio da predstavljaju zahtjev za uključivanje u upravni postupak za izdavanje predmetne ekološke dozvole, te da je nakon izvršenog uvida tuženi donio osporeni akt kojim je zahtjev tužioca odbio, iz razloga što:

- da ne postoji niti jedan dokaz da se udruženje službenim putem prije dana 01.08.2024. godine obratilo ovom organu sa dostavljanjem zahtjeva za priznavanje statusa stranke u ovom upravnom postupku, a u cilju uključivanja tog udruženja u postupak za izdavanje predmetne ekološke dozvole, te da iz sadržaja primjedbi i napomena od 01.08.2024. godine ne proizilazi zaključak da tužioca čine fizička lica sa prebivalištem na tom području ili pravno lice sa sjedištem ili vlasnik, odnosno posjednik nepokretnosti sa sjedištem u području uticaja ili području koje će vjerovatno biti pod uticajem, zbog čega da tužilac nije dokazao postojanje pravnog interesa za uključivanje u upravni postupak, dakle nije ponudilo konkretne dokaze (javne isprave) o stvarnom mjestu prebivališta članova udruženja označenih identičnom adresom, kako bi se istima putem ocjene konkretnih dokaza moglo ispitati, te im eventualno priznati, pravo da budu stranke u ovoj pravnoj stvari.

Tuženi se pozvao na odredbe zakona i to na sljedeće odredbe:

-odredbom člana 38. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18; dalje: ZOUP) propisano je da je stranka lice po čijem je zahtjevu pokrenut postupak ili protiv koga se vodi postupak, ili koje radi zaštite svojih prava ili pravnih interesa ima pravo da učestvuje u postupku; članom 39. stav 2. istog Zakona propisano je da republički organ uprave, organizacija, naselje, trupa lica i drugi koji imaju svojstvo pravnog lica, mogu biti stranke ako mogu biti nosioci prava i obaveza ili pravnih interesa o kojima se rješava u upravnom postupku; odredbom člana 41. istog Zakona je propisano da organ u toku cijelog postupka po službenoj dužnosti pazi da li lice koje se pojavljuje kao stranka može biti stranka u postupku i da li stranku zastupa njezin zakonski zastupnik ili ovlašteni predstavnik; članom 127. Zakona o opštem upravnom postupku je propisano da ako se u postupku pojavi lice koje do tada nije učestvovalo u postupku kao stranka, pa zahteva da učestvuje u postupku kao stranka, službeno lice će ispitati njegovo pravo da bude stranka i o tome će donijeti zaključak.

-odredbom člana 14. stav 1. tačka j) Zakona o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik Republike Srpske” br. 71/12, 79/15 i 70/20) propisano je da „zainteresovana strana ili organ“ predstavlja fizičko lice sa prebivalištem ili pravno lice sa sjedištem ili vlasnik, odnosno posjednik nepokretnosti sa sjedištem u području uticaja ili području koje će vjerovatno biti pod uticajem, odnosno organ uprave ili drugi republički organ ili organ jedinice lokalne samouprave koji može biti zainteresovan za planirani projekat, odnosno procjenu njegovog uticaja na životnu sredinu, s obzirom na svoje specifične nadležnosti i odgovornosti, koje se odnose na zaštitu životne sredine.

Kao pravno relevantna ističe se odlučna činjenica da tužilac u toku upravnog postupka nije dokazalo da ispunjava uslove iz člana 14. stav 1 tačka j) Zakona o zaštiti životne sredine, da bi se smatralo „udruženjem” i nije dokazalo da ima registrovan status „udruženja koje promoviše zaštitu životne sredine“, kako je to definisano odredbom člana 14. stav 1. tačka k) Zakona o zaštiti životne sredine, te da osim toga, javnost i zainteresovana javnost imaju pravo da putem službene internet stranice ili oglasne ploče jedinice lokalne samouprave bude obavještena o sadržaju zahtjeva za izdavanje ekološke dozvole (član 88. stav 1. Zakona o zaštiti životne sredine) i nema pravo da učestvuje u upravnom postupku izdavanja ekološke dozvole, te da bude stranka u postupku izdavanja ekološke dozvole.

Blagovremeno podnesenom tužbom tužilac navodi da je registrovano udruženje koje okuplja Šimićane, tj. mještane i raseljene mještane Šimića, kod Banjaluke, a staturni ciljevi mu obuhvataju i zaštitu životne sredine Šimića, te da je riječ u odnosu na životnu sredinu o kojoj se odlučivalo, o zainteresovanoj strani (član 14. tačka j) Zakona o zaštiti životne sredine, pa tužilac ima i pravo učešća u takvim postupcima, kao i pravo na sudsku zaštitu protiv takvih odluka, shodno članu 12. tog zakona, te članu 2. Stav (1) ZUS, te članovima 16. i 48. Stav (2) u vezi sa članom 35. Ustava, te dostavlja Statut udruženja „Udruga Šimićana ” od 29.08.2010. godine, sa ovjerom Osnovnog suda u Banjaluci (u daljnjem tekstu: Osnovni sud) od 09.12.2010. godine, rješenje Osnovnog suda broj F-1-148/10 od 09.12.2010. godine; navodi da je zahtjev da punopravno budu uključeni u postupak istaklo petoro lica, od kojih je jedno i tužilac, ali pobijanim zaključkom se odlučuje samo o zahtjevu tužioca., a da je radi ekonomičnosti postupka i umanjivanja troškova, kako to i nalažu načela upravnog postupka utvrđena Zakonom o opštem upravnom postupku (u daljnjem tekstu: ZOUP), istim zaključkom trebalo da se odluči o zahtjevima svih petoro lica; da nije tačan navod da je prvi put tužiočev zahtjev istaknut po prvi put u podnesku od „01.08.2024. godine” zapravo je riječ o podnesku od 28.07.2024. godine, ali to nije tačno, jer da je isti zahtjev postavljen i u podnesku Zahtjev za informisanje od 03.06.2024. godine; da je tuženi povrijedio član 8. ZOUP, kao i s tim u vezi član 125. ZOUP, jer da je bio dužan da pozove tužioca, a i ostala lica, da podnese dokaze, ali to nije učinio, pa

samim tim nije ni mogao pravilno utvrditi činjenično stanje, a i da je u datom podnesku od 28.07.2024. godine (od „01.08.2024. godine”, kako to navodi tuženi) kao dokaz saslušanje podnosioca, a koji dokaz nije proveden. Tužilac napominje i da je iz njegovog Statuta vidljivo da mu je jedan od registrovanih ciljeva i djelatnosti i zaštita životne sredine, tj. „reguliranje korištenja prirodnih bogatstava Šimića (voda, šuma i slično”), član 6. alineja 4. Statuta. Predložio je da se tužba uvaži i osporeni akt poništi te da tuženi tužiocu isplati troškove takse. Tuženi u odgovoru ostaje kod razloga osporenog akta.

U odgovoru na tužbu zainteresovanog lica – Kubik trans niskogradnja d.o.o. Laktaši, koji je predložio da se tužba odbije i tražio troškove upravnog spora na ime satava odgovora na tužbu (450 bodova, za vrijednost boda od 3, 00 KM, uvećano za paušalnu nagradu od 25 % i 17 % na ime PDV), navodi se da tužilac neosnovano pokreće postupke kojima ga onemogućava da vrši potrebne radove za eksploataciju tehničkog građevinskog kamena-krečnjaka na ležištu „Karaula“ u Šimićima na teritoriji Grada Banjaluka, a da nikako nije i ne može biti zainteresovana javnost niti imam svojstvo stranke u postupku, te da nije aktivno legitimisan jer da to nije u smislu člana 38. i 39. stav 2. Zakona o opštem upravnom postupku, te da kategorije obuhvaćene ovom posljednjom odredbom (organ, organizacija, naselja ili grupa lica) nemaju svojstvo pravni i fizičkih lica koja su obuhvaćena odredbom člana 39. stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku, te navodi i da je:

- članom 14. Zakona o zaštiti životne sredine definisan je pojam zainteresovane javnosti, odnosno u pitanju su udruženja i fondacije koje promovišu zaštitu životne sredine, te da je definisan je i pojam zainteresovane strane gdje je akcenat stavljen na prebivalište stranke, te da je tužilac je naveo da se radi o udruženju raseljenih lica koja ne žive na teritoriji Šimića, odnosno nemaju tu prebivalište, te da u primjedbama koji su isti dali u postupku izdavanja ekološke dozvole i numerisali ih pod brojem 1. navode da je u Šimićima 2013. godine živjelo četrdesetak stanovnika, te da vlasnici i posjednici nepokretnosti samo jedan dio godine provode na svojim imanjima.

- u članu 2. stav 1. Zakona o upravnim sporovima propisano je da pravo pokretanja upravnog spora ima fizičko i pravno lice, ako smatra da mu je pravnim aktom povrijeđeno neko pravo ili neposredni lični interes zasnovan na zakonu, te da zainteresovana javnost ne učestvuje kao stranka u upravnom postupku za izdavanje ekološke dozvole na osnovu čega joj status stranke ne može biti priznat pobijanim zaključkom tuženog, te da u članu 22. tog zakona je navedeno da će nadležni sud u svakom stadijumu postupka rješenjem odbaciti tužbu ako utvrdi da upravnim aktom koji se tužbom osporava nije povrijeđeno pravo tužioca ili njegov neposredni lični interes zasnovan na zakonu, a da su upravni sporovi koje uporno pokreće tužilac usmjereni isključivo kao način da se vrši pritisak na podnosioca zahtjeva za izdavanje ekološke dozvole, a cilj koji se želi ostvariti nikako nije zaštita životne sredine u Šimićima, jer ista nije ni na koji način ugrožena.

Razmotrivši tužbu i osporeni akt po odredbama člana 30. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske" broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), zatim tužene strane, kao i cjelokupne spise predmetne upravne stvari, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Tužilac pravo da učestvuje u postupku, kao stranka, kao i pravni interes u ovom postupku nalaze u Statutu, s obzirom da ciljevi istog obuhvataju i zaštitu životne sredine Šimića, te da je riječ u odnosu na životnu sredinu o kojoj se odlučivalo o zainteresovanoj strani (član 14. tačka j) Zakona o zaštiti životne sredine, koja u skladu sa članom 12. ima pravo pokretanje

sudskih i upravnih postupaka radi zaštite svojih prava, te je članom 3. Zakona o zaštiti životne sredine regulisano je pravo na zdravu životnu sredinu.

Odredbama člana 88. Zakona o zaštiti životne sredine propisano je da ministarstvo obavještava javnost i zainteresovanu javnost o sadržaju zahtjeva za izdavanje ekološke dozvole u jednom od dnevnih listova u Republici, o trošku podnosioca zahtjeva i putem svoje internet stranice (stav 1.); jedinica lokalne samouprave obavještava javnost i zainteresovanu javnost o sadržaju zahtjeva iz stava 1. ovog člana putem oglasne ploče i svoje internet stranice (stav 2.); jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi lokacija postrojenja, u svojim prostorijama, stavlja na besplatan uvid zainteresovanoj javnosti zahtjev za ekološku dozvolu iz st. 1. i 2. ovog člana i priloženu dokumentaciju, od dana objavljivanja obavještenja iz stava 1. ovog člana, do isteka roka iz stava 4. ovog člana (stav 3.); zainteresovana javnost može u roku 30 dana od dana objavljivanja obavještenja iz stava 1. ovog člana podnijeti nadležnom organu mišljenje o zahtjevu i priloženoj dokumentaciji, u pisanoj formi (stav 4.).

Tuženi po ocjeni suda nije dao valjano obrazloženje za odlučivanje da li tužiocu priznati svojstvo stranke, a ti razlozi osim što su nejasni i nepotpuni, kontradiktorni su, jer se **sa jedna starne poziva** da tužioci prije 1.8.2024. godine nisu tražili da budu aktivno uključeni u proces odlučivanja o uticajima projekta na njihovu životnu sredinu, odnosno da zahtjev za priznavanje statusa stranke ranije nije bio istaknut u upravnom postupku za izdavanje ekološke dozvole zainteresovanom licu „Kubik-Trans-Niskogradnja" d.o.o. Laktaši, za eksploataciju tehničkog građevinskog kamena-krečnjaka na ležištu „Karaula“ u Šimićima, na teritoriji grada Banja Luka, iako ne obrazlaže ni kada je ta dozvola data i da li je i kada zainteresovana javnost o njoj obaviještena, a što tužilac pobija, **sa druge strane tvrdi da nije dokazao** da ima status udruženja, što tužilac takođe pobija i dokazuje suprotno, **a sa treće strane** navodi da u smislu člana 14. Zakona o zaštiti životne sredine definiše se pojam zainteresovane javnosti, odnosno da su u pitanju su udruženja i fondacije koje promovišu zaštitu životne sredine, kao i da je akcenat stavljen na prebivalište stranke, te da je tužilac je naveo da se radi o udruženju raseljenih lica koja ne žive na teritoriji Šimića, odnosno nemaju tu prebivalište, te da u primjedbama koji su isti dali u postupku izdavanja ekološke dozvole i numerisali ih pod brojem 1. navode da je u Šimićima 2013.godine živjelo četrdesetak stanovnika, te da vlasnici i posjednici nepokretnosti samo jedan dio godine provode na svojim imanjima.

Ako je tuženom bio nejasan zahtjev tužioca i njegov pravni interes, kao i da li je registrovan kao udruženje, **s tim da se u osporenom aktu se uopšte ne bavi sadržinom zahtjeva i interesa u tom smislu**, onda je njegov zahtjev trebao vratiti na dopunu u smislu toga da se tužilac izjasni o javnom interesu, vlasničkom statusu zemljišta i interesima vlasnika zemljišta, opštim i posebnim ciljevima prostornog razvoja, kako je to navedeno u članu 27. Zakona o uređenju prostora i građenju, te dati jasno obrazloženje da li se tužilac može smatrati smatrati zainteresovanom javnošću, a ako ne može, zašto ne može, pa zatim odlučiti da li mu priznati svojstvo stranke ili ne.

Članom 9. stav 2. Arhuske konvencije, ratifikovane 15.09.2008. godine („Službeni glasnik BiH“ MU broj 8/08) propisano je da svaka Potpisnica, u okviru svog nacionalnog prava, osigurava da zainteresirani pripadnici javnosti koji a) imaju dovoljno interesa, ili, alternativno, b) tvrde da je došlo do ugrožavanja prava, tamo gde se po zakonu u upravnom postupku od Potpisnice to traži kao preduslov, imaju pristupa proceduri revizije pred sudom i/ili drugim neovisnim i nepristranim tijelom ustanovljenim zakonom, u cilju pobijanja materijalne i proceduralne zakonitosti bilo koje odluke, činjenja ili propusta, a član 2. stav 5. Arhuske

konvencije propisuje da javnost koje se predmet tiče označava javnost koja je pod uticajem ili će vjerovatno biti pod uticajem ili ima interesa u odlučivanju po pitanju okoliša...

Po ocjeni ovog suda, ne može se ispitati pravilnost i zakonitost osporenog akta, te su povrijeđene odredbe člana 230. Zakona o opštem upravnom postupku u vezi sa članom 197. stav 2. tog zakona u pogledu davanja jasnih i potpunih razloga za odlučivanje, a u smislu koje odredbe, između ostalog, obrazloženje treba da sadrži utvrđeno činjenično stanje i razloge odlučne pri ocjeni dokaza (a čija ocjena pojedinačno, te u njihovoj međusobnoj vezi je izostala), kao i propise koji upućuju na odluku.

Imajući u vidu navedeno, ovaj sud smatra da su osporenim aktom ostvareni razlozi iz odredbe člana 10. tačka 2) i 4) ZUS, zbog čega je tužbu valjalo uvažiti i osporeni akt poništiti, a na osnovu ovlašćenja iz odredaba člana 31. stav 1. i 2. istog zakona. U smislu odredbe člana 50. ZUS, tuženi je dužan da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja ove presude, donese novi upravni akt, uvažavajući pravno shvatanje ovog suda i primjedbe ovog suda u pogledu postupka.

Tužilac je uspio u sporu, pa mu pripadaju troškovi upravnog spora, na osnovu člana 386. Zakona o parničnom postupku (Službeni glasnik Republike Srpske br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 i 27/24) u vezi sa članom 48. i 49. ZUS na ime takse na tužbu i takse na presudu, saglasno odredbama Zakona o sudskim taksama Republike Srpske - „Službeni glasnik Republike Srpske” broj: 73/08, 49/09, 67/13, 63/14, 66/18 i 67/20)

Zapisničar

Sudija

Dejana Ratković

Tanja Grubačić-Janković